

Yhdistyksen turvallisuusasiat Mitä vaaditaan Milloin vaaditaan Työkaluja tekemiseen

Olosuhdeasioiden koulutuspäivä Kiljava 17.4.2015

16.4.2015

Laki ja valvova viranomainen

- Kuluttajaturvallisuuslaki (voimassa 1.1.2012 alkaen)
"Laki kulutustavaroiden ja kuluttajapalveluiden turvallisuudesta"
- TUKES eli Turvallisuus- ja kemikaalivirasto
"Valvova ja ohjeistava viranomainen"
- Kunnan terveystarkastaja
"Käytännön valvoja"
- Lain mukaan kuluttajapalvelun tuottajan pitää laatia
TURVALLISUUSASIAKIRJA (ja palvelusta siihen liittyvä
Turvallisuussuunnitelma)
Ok. Mutta miten nämä liittyvät yhdistyksen toimintaan??

16.4.2015

Kuluttajapalvelu? Palvelun tarjoaja?

Kuluttajapalvelu

- tarjotaan kuluttajille käytettäväksi yksityiseen kulutukseen.

Kuluttajaturvallisuuslain mukaisena palvelun tarjoajana pidetään

- luonnollista henkilöä sekä julkista tai yksityistä oikeushenkilöä, joka suorittaa, pitää kaupan, tarjoaa, myy tai muutoin luovuttaa tai välittää kuluttajapalveluja. Palvelun tarjoaja voi olla esim. yritys, kunta tai yhdistys.

Kuluttajapalveluiksi katsotaan mm. yhdistysten järjestämät, yleisölle avoimet tilaisuudet ja sellainen välitystoiminta, jossa tarjotaan useista eri palveluista koottuja paketteja.

16.4.2015

Milloin ollaan lain piirissä?

Milloin yhdistyksen toiminta kuuluu KuTu-lain piiriin?

- Aina kun mukana on muita kun yhdistyksen omia jäseniä!

Milloin laki ei koske?

- Kun osallistua voivat vain omat jäsenet, eikä osallistumismaksuilla tavoitella voittoa
  - Elinkeinotoiminnan muodossa (=voittoa tavoittelevat) matkat järjestettynä, vaikka olisivat vain jäsenille...

”Vaikkei laki velvoittaisi, tapahtumien laatu ja turvallisuus ovat ensiarvoisen tärkeitä.”

16.4.2015

Turvallisuusasiakirja?

Turvallisuusasiakirja, sisältö:

- Yhdistyksen hallituksen pöytäkirjaan päätökset toiminnan turvallisuuden valmistelu- ja suunnittelutyöstä.
- Yhdistyksen **yleiset toimintatavat ja turvallisuuden huomioiminen niissä** kirjataan yhdistyksen turvallisuusasiakirjaan, joka kokoaa yhdistyksen eri toimintamuodot, suorituspaikkojen olosuhteet, vastuuhenkilöt, toimintaan osallistujien kunto- ja riskitason, työnjaon toimijoiden kesken ja turvallisuutta edistävät toimintatavat.

” turvallisuusasiakirja on laadittava siten, että se on riittävän kattava ja yksityiskohtainen ottaen huomioon toiminnan luonne ja laajuus”

Lisäinfoa:

<http://www.tukes.fi/fi/Toimialat/Kuluttajaturvallisuus/vaatumuksia-palveluntarjoajalle/#Turvallisuusasiakirja>

16.4.2015

Turvallisuussuunnitelma?

Tapahtumalle laadittu suppeampi turvallisuusdokumentti joka sisältää vain ko. tapahtumaan liittyvät tiedot

- Tietyissä tilanteissa tarvitaan pelastussuunnitelma

Käydään ohjaajien / järjestäjien kesken läpi – käytännöt ”miten” kirjattu Turvallisuusasiakirjaan

Osallistujalle annettavat ennakkotiedot

Turvallisuussuunnitelman tarve kun kyseessä on ”tavanomainen”, vähäriskinen laji?

16.4.2015

Riskikartoitus?

Lain ajatus: vaarojen tunnistaminen & riskien hallitseminen

- Tunnista vaaroja
  - Mieti mitä seurauksia niistä voi olla
  - Mieti miten todennäköistä & vaarallista se voi olla (=mikä riski)
  - Mieti miten varaudut riskiin
- dokumentoi nämä ja riskikartoitus on käytännössä tehty
  - Tee linjaus mitkä riskit ovat liian suuria otettavaksi
  - Lajille tai toiminnolle riskikartoitus tehdään periaatteessa kerran (päivitys tarvittaessa)
    - Tee kerran kunnolla niin helppo hyödyntää jatkossa

16.4.2015

Työkaluja Ladun www:stä

SL tavoitteena tuoda työkaluja jotta turvallisuusasiat tapahtumissa olisi helpompi hoitaa:

<http://www.suomenlatu.fi/yhdistyspalvelut/yhdistystoiminnan-abc/turvallisuusasiat.html>

Työkaluja muualta www:stä

<http://www.tukes.fi/fi/Toimialat/Kuluttajaturvallisuus/vaatumuksia-palveluntarjoajalle/>

Avantouinnista oma ohjeistus:

<http://www.suomenlatu.fi/ulkoile/lajit/talviuinti/varusteet-kuntoon.html>

16.4.2015

SUOMEN LATU

Valikko

Yhdistyksen turvallisuusvelvollisuudet

Tältä sivulta löydät myös valmiit pohjat turvallisuussuunnitelmalle ja riskikartoituksille.

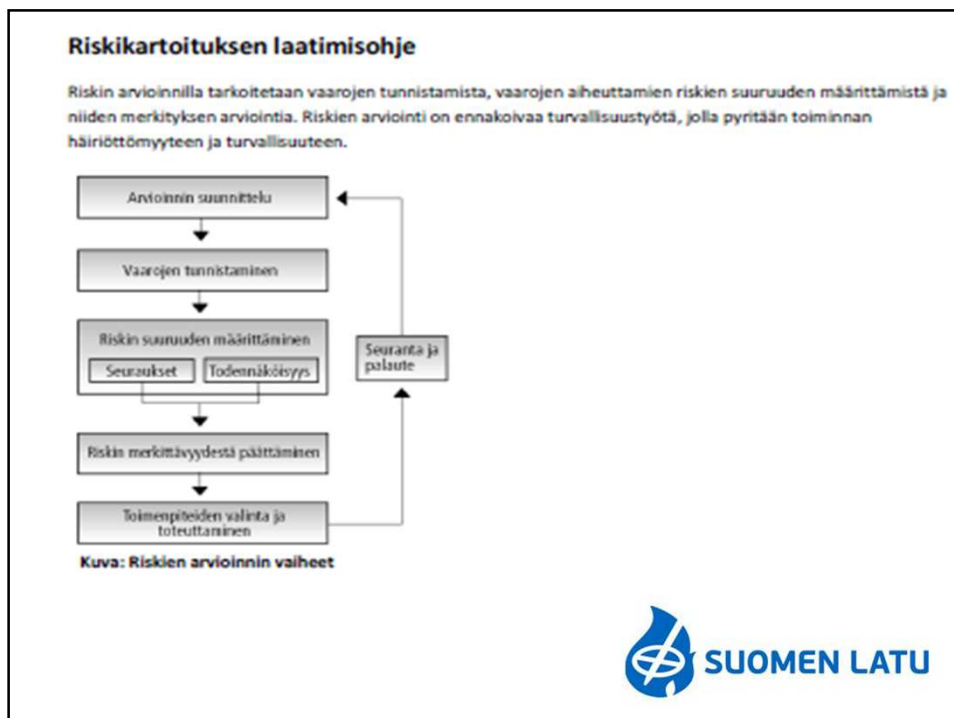
Kuluttajaturvallisuuslaki (22.7.2011/920) tuli voimaan vuoden 2012 alusta. Lain mukaan toiminnanharjoittajalla on huolellisuusvelvollisuus eli tämän on olosuhteiden vaatiman huolellisuuden ja ammattitaidon edellyttämällä tavalla varmistauduttava siitä, että kuluttajapalvelusta ei aiheudu vaaraa kenenkään terveydelle tai omaisuudelle.

Toiminnanharjoittajalla on oltava riittävät ja oikeat tiedot kuluttajapalvelusta, ja hänen on arvioitava niihin liittyvät riskit.

Kuluttajaturvallisuuslaki koskee tietyissä tilanteissa myös yhdistyksiä. Laki

Yhdistyspalvelut

- Yhdistystoiminnan ABC
- Jäsenlaji ja palvelut
- Ansiomerkit
- Talous & verotus
- Viestintä
- Turvallisuusasiat**
- Materiaalipankki
- Liikuttaja-lehti
- Jäsenrekisteri

Riskin suuruuden arviointitaulukko

Tapahtuman todennäköisyys	Tapahtuman seuraukset		
	Vahaiset	Haitalliset	Vakavat
Epatodennäköinen	1. Merkityksetön riski	2. Vähäinen riski	3. Kohtalainen riski
Mahdollinen	2. Vähäinen riski	3. Kohtalainen riski	4. Merkittävä riski
Todennäköinen	3. Kohtalainen riski	4. Merkittävä riski	5. Sietämätön riski

RISKIKARTOITUS Metsätietä KESÄ-SYKSY-KEVÄT 2014-2015

RISKI	Riski= todennäköisyys x vakavuus (1-3)	ENNAKOINTI JA TOIMINTA MAHDOLLISSA ONNETTOMUUDESSA
Haavat	1-2 = 1x1-2	Pyritään valitsemaan turvallinen reitti. Ollaan varovaisia puukkoa käytettäessä. Ensiapuvälineet ovat mukana. ENSIAPU: Tyrehdytetään mahdollinen verenvuoto. Puhdistetaan haavasta lika juoksevan, viileän veden alla. Suljetaan pienen viiltohaavan reunat vastakkain haavateipillä. Peitetään haava suojaosuksella. Suuren haavan ollessa kyseessä tuetaan vammautunut raaja kohoasentoon. Hakeudutaan tarvittaessa hoitoon. Tarkistetaan, että tetanus- eli jyykkäkouristusrokote on voimassa.
Nilkan nyrjähdys	2-4 = 2x1-2	Ryhmää varoitetaan luukkaista kivistä ja juurista polulla. Ryhmää kehoitetaan katsomaan, ettei vaatteissa roiku naruja, jotka saattaisivat tarttua esim. oksiin tai juuriin kiinni ja aiheuttaa kaatumisen. Ensiapulauksessa on mukana joustosidettä. ENSIAPU: Kohotetaan raajaa. Puristetaan tai painetaan vammakohtaa. Jäähdytetään kylmällä noin 20 minuuttia. Sidotaan vammakohdan ympärille tukeva side. Jätetään kylmähoitoa ensimmäisen vuorokauden ajan parin tunnin välein. Jos nilkka on kipeä vielä ensiävän jälkeenkin, jalalle varaaminen on tuskallista, mustelma on suuri tai nivel ei toimi normaalisti, hakeudutaan lääkäriin.
Murtuma	3 = 1x3	Ryhmää varoitetaan luukkaista kivistä ja juurista polulla. Ryhmäläisiä kehoitetaan katsomaan, ettei vaatteissa roiku naruja, jotka saattaisivat tarttua esim. oksiin tai juuriin kiinni ja aiheuttaa kaatumisen. Ensiapulauksessa on mukana joustosidettä. Murtunut kohta tuetaan tai lastoitetaan tarvittaessa. Jos kyseessä on avomurtuma, vuoto tyrehdytetään ja tarkkailaan mahdollisia shokin oireita. ENSIAPU JA SHOKKITILAN HOITO: Asetetaan autettava lepoon, hänelle hyvään asentoon. Soitetaan hätänumeroon 112. Suojataan kylmällä esimerkiksi makuupussilla tai takilla ja eristetään kylmästä alustasta. Rauhoitetaan. Ei tarjota syötävää tai juotavaa. Seurataan hengitystä ja verenkiertoa. Annetaan tarvittaessa muu oireenmukainen ensiapu.
Pään vamma	1-3 = 1x1-3	Ryhmää varoitetaan luukkaista kivistä ja juurista polulla. Ryhmäläisiä kehoitetaan katsomaan, ettei vaatteissa roiku naruja, jotka saattaisivat tarttua esim. oksiin tai juuriin kiinni ja aiheuttaa kaatumisen. ENSIAPU: Soita 112. Jos tajuton, käännä kylkiasentoon. Tarkkaile autettavan tilaa. Toimita hoitoon.
Paaleltuma	2 = 1x2	Tarkistetaan riittävä vaatus. Kiinnitetään huomio etenkin jalkoihin, käsiin ja päähän. Otetaan varavaatteita mukaan. Tarkkaillaan ryhmää. ENSIAPU: : Lämmitä paaleltunutta ihoaluetta esim. omalla kädellä, suojaa lämmitetty kohta kuivilla vaatteilla, älä hiero.
Silmävamma	2-6 = 2x1-3	Varoitamme ryhmää silmävamman mahdollisuudesta: varomaan puiden oksia ja risuja metsässä kulkiessamme. ENSIAPU: Rikan voi yrittää poistaa huuhtelemalla silmää juoksevan veden alla. Näkyvän rikan voi poistaa varovasti esimerkiksi puhtain sormin. Silmää ei saa hangata tai hieroa. Lääkäriin hakeudutaan. Jos silmään jää rikan tunne tai on nähtävissä, että silmän pinnalle tai luomen alle on kiinnittynyt jotakin. Jos silmässä on ruhje tai haava: peitä molemmat silmät. Pidä autettava makuulla ja soita 112, hakeudutaan hoitoon.
Nestehukka	2 = 1x2	Mukana on riittävästi vettä ja sen juomisesta muistutetaan. ENSIAPU: Lepo ja juominen.
Sairaskohtaus	2-3 = 1x2-3	Kysytään etukäteen ryhmän jäsenten mahdolliset huomioitavat sairaudet ja ohjeet kuinka toimia. Oireenmukainen hoito. Omät lääkkeet mukana.

Turvallisuussuunnitelma

Mikä kurssi/retki/tapahtuma: _____

Aika ja paikka: _____

Litteenä kartta:

Järjestäjä (yhdistys tms.): _____

Osallistujat (tarv. liite): _____

Erityishuomioita ryhmästä tai suorituspaikasta, (tarv. liite, vaikutus riskeihin):
_____

Vastuuohjaaja: _____ puh: _____

Ensiapuvastaava: _____ puh: _____

Muut ohjaajat: _____ puh: _____

_____ puh: _____

Jakelu: _____

Retken/tapahtuman ohjelma ja aikataulu: Ks. liite

Todennäköisimmät riskit ja niiden hallinta: Ks. liite

Onnettomuuden sattuessa:

1. Estä lisäonnettomuudet
2. Anna kiireellisin ensiapu
3. Arvioi tilanne – tarvitaanko lisäapua?
4. Hälytä apua
5. Hoida tilannetta kunnes apu on tullut paikalle
6. Muista onnettomuuskirjanpito. Mieti mitä tapahtuneesta voi oppia?

Yleinen hätänumero: 112

Myrkytystietokeskus: 09- 471 977

Ohje ambulanssille:

Noutopaikka (osoite tai koordinaatit)	
---------------------------------------	--

Turvallisuuksuunnitelman laatija ja pvm: _____

Ajatus: Jätä lähtöpaikalle 1 kpl, laita 1 kpl ea-laukkuun? Kerro mukaanlähtijöille että repusta löytyy jos tulee tarve?

Milloin pelastussuunnitelma?

Laadittava yleisötilaisuuteen tai tapahtumaan, jossa:

- Arvioidaan, että läsnä samanaikaisesti vähintään 200 henkilöä
- Käytetään avotulta, iletulitteita ym.
- Tapahtumapaikan poistumisjärjestelyt poikkeavat tavanomaisesta TAI
- Tapahtuman luonne aiheuttaa erityistä vaaraa ihmisille

16.4.2015

Pelastussuunnitelma vaaditaan esim

- Esimerkkejä tapahtumista joihin yleisötilaisuuden pelastussuunnitelma on laadittu: hiihtokisat, suunnistustapahtumat, väkimäärältään pieni tapahtuma, mutta esim. esityksissä käytetään räjähteitä.

16.4.2015

Käytännön asioita pelastussuunnitelman tekoon

- **Alueen pelastuslaitos on velvollinen neuvomaan pelastussuunnitelman laadinnassa!**
- Normaalisti toimitettava viimeistään 14 vuorokautta ennen tilaisuuden alkamista tiedoksi alueen pelastusviranomaiselle.
- Huom! Turvallisuussuunnitelma ja yleisötilaisuuden pelastussuunnitelma voidaan yhdistää. Yhdistämisestä kuitenkin mainittava suunnitelmassa.
- Vinkki! Katso alueesi pelastuslaitoksen internet-sivut.
  - Esimerkiksi Helsingin kaupungin pelastuslaitoksen sivuilla havainnollinen opas aiheesta, joka sisältää myös mallilomakkeen pelastussuunnitelmalle.
    - http://www.hel.fi/hki/Pela/fi/Onnettomuuksien+ehk_isy/Yleisotapahtumat/Yleisotapahtuman+pelastussuunnitelma

16.4.2015

Miten alkuun ja siitä eteenpäin?

- Tee riskikartoitukset lajeille ja toiminnoille kerralla kuntoon
- Hyödynnä valmiita pohjia tapahtumille
- Kirjaa ylös miten ja missä onnettomuudet käsitellään
- Yhteistyötä muiden yhdistysten kanssa
  - Kymi-Vuoksen latualueella olemassaolevia dokumentteja jaettu yhdistysten kesken!
- SL tuki keskusjärjestönä?
  - päivitämme nettisivustolle riskikartoituksia ja dokumenttipohjia
  - Kartoitamme koulutustarvetta ja selvitämme yhteistyötahoja

16.4.2015